

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTO
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL VIEŠOJO INTERESO GYNIMO KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTE PRIE
KULTŪROS MINISTERIJOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2020 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasis Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. ĮV-116, 17.4 punktu, įgyvendindamas Rekomendacijų, pateiktų Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos ginant viešąjį interesą ir nustatant jo pažeidimus nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos srityse, įgyvendinimo priemonių plano, patvirtinto Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2020 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. Į-128, 1 priemonę,

t v i r t i n u Viešojo intereso gynimo Kultūros paveldo departamente prie Kultūros ministerijos tvarkos aprašą (pridedamas).

Direktorius

Vidmantas Bezaras

VIEŠOJO INTERESO GYNIMO KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTE PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešojo intereso gynimo Kultūros paveldo departamente prie Kultūros ministerijos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – Departamentas) kreipimosi į teismą ar prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo kriterijus, galimų viešojo intereso pažeidimų nustatymą, viešojo intereso gynimo inicijavimą ir sprendimo kreiptis į prokuratūrą ar teismą dėl viešojo intereso gynimo priėmimą.

2. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 42 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, jog valstybė rūpinasi Lietuvos istorijos, meno ir kitų kultūros paminklų bei vertybių apsauga. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 1999 m. kovo 16 d. nutarime byloje Nr. 7/98 pažymėjo, kad kultūros vertybė yra ir nuosavybės teisės objektas, ir kartu – visuomeninė vertybė. Akivaizdu, jog reikalinga tam tikra apsauga, rūpinimasis, kad kultūros vertybė kuo ilgiau išliktų ir tenkintų visuomenės poreikius. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005 m. liepos 8 d. nutarime byloje Nr. 10/02 konstatavo, kad kultūros paminklų bei vertybių apsauga yra viešasis interesas, svarbi valstybės funkcija. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2006 m. gruodžio 20 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A7-2282/2006 konstatavo, kad Lietuvos kultūros vertybių apsauga yra valstybės konstitucinė priedermė, kurios įgyvendinimas adekvačiomis priemonėmis yra teisinės valstybės principų turinio dalis.

3. Viešasis interesas Departamente ginamas pagal teisės aktuose jam nustatytą kompetenciją nekilnojamojo kultūros paveldo ir kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos srityje.

4. Aprašu siekiama racionalaus ir efektyvaus viešojo intereso gynimo nekilnojamojo kultūros paveldo ir kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos srityje.

II. KREIPIMOSI Į TEISMĄ AR PROKURATŪRĄ DĖL VIEŠOJO INTERESO GYNIMO KRITERIJAI

5. Priimant sprendimą kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo, įvertinama, ar jis atitiktų šiuos kriterijus:

5.1. ar viešojo intereso gynimas dėl konkretaus pažeidimo susijęs su Departamento kompetencija nekilnojamojo kultūros paveldo ir kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos srityje;

5.2. kokiais atvejais ir apimtimi įstatymai ir kiti teisės aktai reglamentuoja Departamento teisę kreiptis į teismą dėl konkretaus pažeidimo, ginant viešąjį interesą;

5.3. ar padarytas pažeidimas yra susijęs su imperatyvių nekilnojamojo kultūros paveldo ir (ar) kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reikalavimų pažeidimu, yra esminis ir sukeliantis itin neigiamas teises pasekmes; padarinių mastas – ar sužalotos, sunaikintos nekilnojamosios ir (ar) kilnojamosios kultūros vertybės, vertingosios savybės, ar nustatytas sužalotų ar sunaikintų nekilnojamųjų ir (ar) kilnojamųjų kultūros vertybių atkūrimo būdas ir nuostolių dydis; jeigu padarinių dar nėra, ar jų atsiradimo grėsmė yra reali, ar jų atsiradimui galima užkirsti kelią ir kokiomis priemonėmis;

5.4. ar tai nėra tik procedūrinis, formalus ar mažareikšmis pažeidimas;

5.5. jei padaryti pažeidimai kitų valstybės ir savivaldybės institucijų kompetencijų srityje, ar jie daro esminę įtaką ir nekilnojamojo kultūros paveldo ir (ar) kilnojamojų kultūros vertybių apsaugai;

5.6. ar būtų apginta tik asmenų subjekcinė teisė, atibojant ją nuo įstatymų saugomo intereso. Viešojo intereso egzistavimas negali būti konstatuojamas, kai nustatoma, kad būtų ginama subjekcinė konkrečių asmenų teisė, sprendžiami privačių asmenų ginčai, o ne ginamas įstatymų saugomas interesas;

5.7. ar nustatyti subjektai, dėl kurių atsirado pažeidimas ir ar nustatyta jų kaltė;

5.8. ar nėra pasibaigę senaties kreiptis į teismą terminai, jeigu jie pasibaigę, kokios jų atnaujinimo teisinės galimybės;

5.9. ar Departamentas turi informacijos, jog prašymą, skundą, pareiškimą tuo pačiu klausimu pradėjo nagrinėti teismas, prokuratūra, kitos valstybės ar savivaldybių institucijos;

5.10. ar tuo pačiu klausimu Departamentas jau yra priėmęs sprendimą ir ar nėra pateikta naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio sprendimo pagrįstumu;

5.11. prieš kiek laiko padaryti pažeidimai, ar nėra praėjęs ilgas laiko tarpas nuo pažeidimo, dėl kurio galima būtų teigti, kad atitinkamas interesas prarado savo, kaip viešojo intereso požymius, ar kreipiantis į teismą nebus pažeisti teisėtų lūkesčių, teisinio tikrumo ir teisinio stabilumo principai;

5.12. ar viešasis interesas gali būti apgintas racionaliomis sąnaudomis (galimas per ilgas teismo procesas, darantis viešojo intereso gynimą neefektyviu, galimi ieškiniai valstybei, didelės bylinėjimosi išlaidos ir kita);

5.13. ar esant kelių viešųjų interesų konkurencijai ir nusprendus kreipiantis į teismą dėl vieno iš jų gynimo, kiti viešieji interesai gali būti pažeisti arba nebus tinkamai apginti racionaliomis sąnaudomis;

5.14. ar nėra kitų pagrindų ir aplinkybių, ribojančių Departamento galimybes kreiptis į teismą;

5.15. ar viešąjį interesą galima apginti kitomis priemonėmis, nesikreipiant į teismą dėl viešojo intereso gynimo;

5.16. kitos reikšmingos aplinkybės.

6. Departamento kreipimosi į prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo kriterijai:

6.1. kai pažeidimus padarė esami ar buvę Departamento valstybės tarnautojai ar darbuotojai, todėl Departamentas teismo procese negalėtų būti ir ieškovu/pareiškėju, ir atsakovu;

6.2. kai pasibaigę senaties kreiptis į teismą terminai, nesant teisinių galimybių jų atnaujinti;

6.3. kai įstatymai ir kiti teisės aktai nesuteikia Departamentui pakankamai teisių ginti viešąjį interesą;

6.4. kai viešojo intereso gynimas priskiriamas prokuroro kompetencijai;

6.5. kai yra kitų objektyvių aplinkybių, ribojančių Departamento galimybes kreiptis į teismą.

III. GALIMŲ VIEŠOJO INTERESO PAŽEIDIMŲ NUSTATYMAS, VIEŠOJO INTERESO GYNIMO INICIJAVIMAS IR SPRENDIMO KREIPTIS Į PROKURATŪRĄ AR TEISMĄ DĖL VIEŠOJO INTERESO GYNIMO PRIĖMIMAS

7. Viešojo intereso pažeidimai gali būti nustatomi nagrinėjant skundus, prašymus, pranešimus, atliekant planinius ar neplaninius patikrinimus, nagrinėjant projektinę dokumentaciją, atliekant tarnybinius patikrinimus bei kitais teisėtais būdais.

8. Viešojo intereso gynimą inicijuoja Departamento valstybės tarnautojai, kurie pirmieji nustato pažeidimus, sudarančius pagrindą Departamentui kreiptis į prokuratūrą arba teismą dėl viešojo intereso gynimo. Šie valstybės tarnautojai parengia ir per Departamento dokumentų valdymo sistemą „Avily“ (toliau – DVS Avily) Departamento direktoriui pateikia su tiesioginiu vadovu suderintą rašytinę išvadą dėl viešojo intereso gynimo (toliau – išvada). Jeigu viešojo intereso gynimą inicijuoja Departamento

direktoriaus įsakymu sudaryta komisija ar darbo grupė, išvadą per DVS Avilys Departamento direktoriui teikia jos pirmininkas.

9. Išvadoje pateikiama ši informacija:

9.1. pažeidimai, konkrečios pažeistos teisės aktų nuostatos;

9.2. faktinės aplinkybės, pagrindžiančios teisės aktų pažeidimus (suderinta projektinė dokumentacija, pritarimai, išduoti leidimai, kiti dokumentai, kiti atlikti veiksmai, darbai; pažeidimus padarę asmenys, pažeidimų padarymo laikas, vieta, būdas, pasekmės, galimi pažeidimų ir jų pasekmių pašalinimo būdai ir kita);

9.3. pažeidimų nustatymo (paaiškėjimo) Departamente vieta, laikas; dokumentai, kuriuose konstatuoti ir (ar) fiksuoti nustatyti pažeidimai (faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktai, fotofiksacija, reikalavimai, protokolai, nutarimai, išvados, raštai, tarnybiniai pranešimai ar kita); Departamento valstybės tarnautojų ar darbuotojų atlikti veiksmai, nustačius pažeidimus;

9.4. motyvuotas pagrindimas, kodėl viešojo intereso negalima apginti kitais būdais, o tik kreipiantis į prokuratūrą ar teismą;

9.5. pateikiama nuomonė dėl siūlomo kreipimosi dėl viešojo intereso gynimo atitikimo Aprašo 5 ar 6 punktuose nustatytiems kriterijams;

9.6. valstybės ar savivaldybių institucijos, kurioms teisės aktais galimai yra pavesta ginti viešąjį interesą su nustatytu pažeidimu susijusioje srityje;

9.7. kitos aplinkybės ir dokumentai, reikšmingi galimam kreipimuisi į prokuratūrą ar teismą parengti.

10. Prie išvados pridėdami dokumentai, patvirtinantys išvadoje nurodytas faktines aplinkybes ir nustatytus pažeidimus. Išvados rengėjai užtikrina, kad būtų pridėtos teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos popierinės šių dokumentų kopijos ar nuorašai. Jei šie dokumentai yra patalpinti DVS Avilys, išvados rengėjai juos DVS Avilys priemonėmis susieja su išvada, tokiu atveju popierinių kopijų ar nuorašų pridėti nebūtina.

11. Išvados pagrindu, prireikus įvertinęs Departamento kanclerio, Teisės ir personalo skyriaus specialistų, pavadootojo, patarėjo, kitų skyrių specialistų nuomos, Departamento direktorius priima sprendimą inicijuoti ar neinicijuoti viešojo intereso gynimą, kreipiantis į prokuratūrą ar teismą.

12. Priėmęs sprendimą kreiptis į prokuratūrą ar teismą, Departamento direktorius per DVS Avilys suformuluoja pavedimus atsakingiems Departamento centrinių ir/ar teritorinių skyrių valstybės tarnautojams.

13. Išvados rengėjai teikia tarnybinę pagalbą (dokumentus, informaciją raštu bei žodžiu) kreipimasi dėl viešojo intereso gynimo rengiantiems valstybės tarnautojams; prireikus organizuoja kreipimuisi parengti trūkstamos informacijos ar dokumentų gavimą; kartu su Departamento įgaliotais atstovais dalyvauja ikiteisminio tyrimo ar teisminiuose procesuose, teikia reikalaujamus paaiškinimus, duomenis prokurorui ar teismui. Prireikus, tarnybinę pagalbą pagal kompetenciją teikia ir kiti Departamento valstybės tarnautojai ir darbuotojai.

14. Jei tam, kad būtų pašalinti nustatyti galimi viešojo intereso pažeidimai, nereikia kreiptis į prokuratūrą ar teismą dėl viešojo intereso gynimo, Departamento valstybės tarnautojai pagal kompetenciją imasi teisės aktuose nustatytų veiksmų (teikia reikalavimus, surašo protokolus, priima nutarimus, kreipiasi į valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas ir atlieka kitus teisės aktuose nustatytus veiksmus).

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Nustačius, kad viešojo intereso gynimas priskiriamas kito viešojo administravimo subjekto kompetencijai, surinkta informacija ir medžiaga persiunčiama kompetentingam viešojo administravimo subjektui. Nustačius galimos nusikalstamos veikos požymių, surinkta informacija ir medžiaga perduodama atitinkamoms teisėsaugos institucijoms.

16. Teikiant pareiškėjams atsakymus, kuriais atsisakoma ginti viešąjį interesą, pareiškėjai informuojami apie tai, kad suinteresuoti asmenys turi teisę ginti savo pažeistas teises ir įstatymų saugomus interesus teisės aktų nustatyta tvarka bei nurodoma tokių atsakymų apskundimo tvarka.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos 188692688, Šnipiškių g. 3, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL VIEŠOJO INTERESO GYNIMO KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTE PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-12-23 Nr. I-378
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vidmantas Bezaras, Direktorius
Sertifikatas išduotas	VIDMANTAS BEZARAS, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-12-22 23:55:41 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-12-22 23:56:44 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2018-12-06 09:44:13 – 2021-12-05 09:44:13
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avily, Kultūros paveldo departamentas prie KM, į.k.188692688 LT", sertifikatas galioja nuo 2018-12-27 13:50:17 iki 2021-12-26 13:50:17
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avily, versija 3.5.34
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-12-24 01:26:36)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-12-24 01:26:36 Dokumentų valdymo sistema Avily